



Nieuwsbrief augustus 2015: een verslag over de diefstal in Oeganda

Hier volgt een verslag over de diefstal van 6100 Euro waarvan School Aid enkele maanden geleden slachtoffer werd. Het is een lang verhaal, maar er is ook veel gebeurd. Wie nog meer details wil, kan het uitgebreide dossier in het Engels vragen dat ik opmaakte voor de politie.

Op 14 oktober 2014 kreeg School Aid een email van Mrs Wassajja met de vraag voortaan een nieuwe bankrekening te gebruiken. Ik kopieerde die email hieronder omdat dit toont hoe goed de dieven het aanpakten. Ten eerste was het een 'reply' op een vorige email van mij. Ten tweede is het taalgebruik in de email hetzelfde als dat van de echte Mrs Wassajja. Het onderste deeltje van de uitwisseling is van haar.

RE; RECEIPTS FOR TERM 3RD 2014

Polly Wassajja <pollywassajja@yahoo.com>

10/14/14

Dear Maria Pia,

Thank you for your reply, this is to inform you that this time you send the money to treasury account bellow. Bank Name; KCB BANK UGANDA LTD
Account no: [2202327460](#)
Account Name; BAGUMA MOSES
Swift Code; KCBLUGKA

May the good Lord Bless the work of your hands
Sincerely yours
Polly Wassajja

Dear Mrs Wassajja,

Thank you for the receipts for the third term.
Josephine and Vivienne are making arrangements with the bank, so that Josephine becomes co-signatory instead of Vivienne. Vivienne is having difficulties since her accident. As soon as this is arranged, I can send the money for 2015, so that all is ready in time for the next year.
[...]

Maria-Pia

On Wed, Oct 8, 2014 at 8:08 AM, Polly Wassajja <pollywassajja@yahoo.com> wrote:

Thanks for the previous letter and really you appreciated my responsibility towards our students/pupils but this is a pleasure to me because, it's God's message and I am happy carrying out this responsibility. It's you in fact that deserves the greatest appreciation!
I am sending you the students' term 3 receipts. Also, I am again sending the 200,000/= receipt, I already send it last term, we received that money, it was credited to our account on the 30th January 2014. I am ensuring you that we received the money.
May God bless and keep you,

Polly Wassajja

Op 29 oktober 2014 kreeg ik opnieuw een email van Mrs Wassajja, met de vraag of alles in orde was om de overschrijving voor 2015 te doen naar de nieuwe bank. Opnieuw was dit een 'reply' op een vorige email van mij. Als antwoord legde ik uit dat School Aid al het nodige voor 2015 gestuurd had naar onze rekening in Oeganda. Vivienne had een procuratie op die rekening om het vandaar verder te sturen naar de Oegandese projecten. De bankkosten bij een overschrijving vanuit België naar Oeganda zijn erg hoog, en alles in een keer sturen spaart die uit. Maar sinds haar ongeval was Vivienne min mobiel en op haar vraag hadden we de procedures begonnen om de procuratie door te geven aan Josephine. Vivienne ging met Josephine naar de bank, ik stuurde brieven en formulieren aan de bank, vroeg hun telefoonnummer om het te bespreken, maar ze hadden blijkbaar geen zin zoiets te regelen zonder mij persoonlijk te zien. Er kwam geen schot in de zaak en op een bepaald moment hadden noch Vivienne noch Josephine toegang tot de rekening, waardoor de betalingen van januari niet uitgevoerd werden. Josephine, Vivienne en Mrs Wassajja legden de toestand uit aan de schoolhoofden en alle kinderen konden zonder betaling het nieuwe schooljaar beginnen, terwijl we verder probeerden het probleem op te lossen. Maar het werd duidelijk dat de bank mij persoonlijk wilde zien om zo'n verandering door te voeren. Tussen haakjes, dit toont hoe serieus Oegandese banken zijn. En nu een sprong voorwaarts: op 28 mei gingen Josephine, Vivienne en ik samen naar de bank en was het in een half uur geregeld.

Ondertussen had ik bevestiging gevraagd aan Mrs Wassajja over de verandering van rekening, maar kreeg daar geen antwoord op. Iets vroeger had Mrs Wassajja me verwittigd dat ze een van haar personeelsleden met wie ik soms correspondeerde aan de deur had gezet wegens oneerlijke praktijken. Ik dacht dat de verandering van rekening daarmee te maken had. Tot ik op 28 maart de volgende email kreeg:

On Sat, Mar 28, 2015 at 12:43 PM, Polly Wassajja <pollywassajja@yahoo.com> wrote:

Dear Maria Pia,

[...] I thank you for the effort you have put on to see that i got the funds but its unfortunate up to now i haven't got the money yet the term is about to end.the school has been patience to allow the children up to now.

But they have given me only this week and next week they will be doing exams so they need the money,am kindly asking you if possible to send me the money direct to the following bank account.

Bank Name KCB BANK UGANDA LTD

Account no [2202327460](#)

Account Name BAGUMA MOSES

Swift Code KCBLUGKA

So that they can do the exams next week.

May the good Lord Bless the work of your hands

Sincerely yours

Polly Wassajja

Omdat ik er toch erg mee verveeld zat dat de scholen nu al een trimester lang op betaling wachtten, deed ik op 9 april een rechtstreekse overschrijving van 6100 Euro op dat nummer. Op 20 april kreeg ik een email met bedanking: het geld was aangekomen en alles was in orde. Op 24 april kreeg ik een email van Josephine:

"Today Mrs. Polly Wassajja has called me telling me that she has been at the bank and the money is not yet on the account, she said that they asked her to present the papers which were used when depositing the money. Is it possible to scan and send copies of the documents you used to deposit/transfer the money to their account?"

Ik schreef terug dat ik dat niet begreep, en stuurde een kopie van de email die aankondigde dat het geld aangekomen was. Dan pas hadden we door dat er een probleem was. Ik stuurde een kopie van de mail van

14 oktober 2014 met de vraag een andere bankrekening te gebruiken, Josephine schreef dat Mrs Wassajja niet van bank veranderd was en nog steeds werkt met de Centenary Bank, en Vivienne schreef dat iemand Mrs Wassajja's email adres gehackt had. Ondertussen vroeg ik een nieuw paspoort aan, vaccinaties, visa, vliegtuigticket; het ging allemaal heel snel. Alleen kreeg ik geen antwoord van Josephine en Mrs Wassajja om een agenda voor mijn reis vast te leggen. Toen pas dacht ik eraan hen op te bellen. Dat was natuurlijk de grote fout die ik gemaakt had. In het begin van onze samenwerking jaren geleden, was telefoneren naar Oeganda erg duur. Nu is dat allemaal veranderd, maar we bleven via email corresponderen. Noch Josephine noch Mrs Wassajja hadden mijn recentste emails ontvangen. Ik was dus aan de dieven aan het schrijven om mijn reis en contacten met de politie te organiseren. Josephine en Mrs Wassajja veranderden hun email adres en ik gebruikte schoolaid.be@gmail.com. Vanaf nu geen overschrijvingen meer zonder telefoneren, en geen belangrijke emails meer zonder een SMSje met een code die in de correspondentie moet vermeld worden.

Ik schreef een verslag voor de politie en op 14 mei hadden Josephine en Mrs Wassajja een uitgebreid verhoor bij de politie in Masaka. Op 28 mei waren we daar samen opnieuw. De politie officier toonde ons een bankuittreksel van de rekening bij KCB BANK UGANDA LTD. De bankrekening was geopend in augustus 2014 en werd daarna niet gebruikt. Op 15 april kwam 19 017 100 UGX aan van School Aid. Op 16 april werd de rekening praktisch leeggehaald in 10 betalingen. Dat is in een Oegandese bank onmogelijk zonder een behoorlijke verklaring, maar KCB is een Keniaanse bank met vestigingen in Kampala. Bij het openen van een bankrekening in Oeganda moet je ook een foto geven, en de naam van een persoon in een officiële functie die je identiteit bevestigt. De rekening was geopend in naam van Mukasa Isaac Gibey. Mrs Wassajja herkende de man op de foto niet. De persoon die de identiteit bevestigd had was administratief hoofd van Bweyogerere Butto Zone in Kampala. Het telefoonnummer van de rekeninghouder was nog actief. Het was dus mogelijk de man op te sporen, maar daarvoor moest het dossier doorgegeven worden aan collega's in Kampala. Die beslissing moest hogerop bij de politie van Kampala genomen worden. Onze officier gaf me de volgende dag een officieel politieverslag, kreeg een zakje chocotoffs en daarmee was zijn rol uit.

Om succes te hebben in een politiezaak in Oeganda moet je best de juiste contactpersonen kennen. Een hooggeplaatste priester in het bisdom Masaka met wie ik vaak had samengewerkt voor projecten in de gezondheidszorg van het bisdom, deed enkele telefoontjes en ging samen met ons enkele van zijn contacten bezoeken. Zo kwamen we onder andere terecht bij een hooggeplaatste politie verantwoordelijke die ons beloofde alles op te volgen, maar toen ik namen en telefoonnummers wilde opschrijven gaf de priester me een seintje dat enkel te doen voor wie spontaan zijn contactgegevens gaf. Met het resultaat van de eerste politie officier en de gesprekken met hooggeplaatste personen waren we erg hoopvol. Iedereen gaf me de raad mijn reis verder te zetten naar Kabale, terwijl zij verder zouden werken aan het dossier. Ik vroeg me af of ze het liever oplosten onder Oegandezen, of me uit de voeten wilden omdat ze de bescheiden Josephine en Mrs Wassajja gemakkelijker konden negeren en alles laten zoals het was.

In Kabale was ik voor een andere reden. Ik was er sinds 2006 nauw betrokken bij het opvolgen van een reeks ziekenfondsen en wilde verdere gegevens verzamelen om een studie af te werken over hun ontwikkeling. Hellen, de manager van die ziekenfondsen, was danig boos over de diefstal en had me dagelijks gebeld om op de hoogte te blijven. De dag na mijn aankomst begon ze zelf haar contacten aan te spreken. Ze zei me dat die zeker zouden reageren omdat ze wisten dat Hellen enkel hulp vroeg voor belangrijke dingen, en dat ze hen niet zou gerust laten. Via een eerste contact kreeg ik het telefoonnummer van het hoofd van politie van Masaka Region. Maar mijn herhaalde bellen leidde tot niets. Eerst zou hij het dossier opzoeken, dan had hij het nog niet gezien, ten slotte had hij geen tijd gehad omdat een familielid in het ziekenhuis was. Dat laatste was een duidelijk signaal en Hellen vroeg zich af of ze in Masaka het

openstaande telefoonnummer van de dief hadden gebruikt om de buit te verdelen – want anders had de dief dit nummer wel afgesloten. Na een reeks andere contacten kwamen we tenslotte terecht bij de “Professional Standards Unit” van de politie in Kabale, dat is de politie die de politie controleert. Hij contacteerde zijn collega in Masaka, met wie ik op 11 juni een afspraak had. Zoals zijn collega in Kabale gaf die man een heel positieve indruk. Hij raadde me aan de “Senior Commissioner of Police”, Kototyo William, in het hoofdkwartier van Kampala op te zoeken. Hij had geen telefoonnummer of email adres, maar ik zou zeker ontvangen worden.

De volgende dag was ik daar, onaangekondigd. Na tien minuutjes wachten werd ik door de Commissioner ontvangen. Hij vroeg me de zaak kort samen te vatten, en riep al snel drie andere personen onder wie het hoofd van het departement “Economic crimes and financial intelligence” en iemand van de nieuwe “Cybercrime Unit”. Ik deed mijn verhaal voor de zoveelste keer en gaf kopieën van alle documenten. Deze keer werd een verhoor afgenomen dat ik moest tekenen. De officier van de “Cybercrime Unit” die het verhoor afnam was van Masaka. Ik toonde hem de foto’s die ik genomen had tijdens mijn bezoek aan de kinderen. Dan zei hij me dat hijzelf universitaire studies had kunnen doen dankzij Duitse sponsors.

De volgende dag nam ik het vliegtuig terug. Veel concreets hadden we niet bereikt, maar ik vond toch dat het allemaal op een positieve noot geëindigd was. En als er niets van kwam hadden we toch veel mensen laten zien dat we de diefstal niet zomaar lieten voorbijgaan.

Terug in Brussel verwittigde ik de Belgische bank van de diefstal. Zij gingen na wat ze van hun kant kunnen doen, maar veel is dat niet. Er is geen internationale samenwerking tussen banken voor dit soort misdrijven, vooral niet met Oeganda: er zijn geen internationale overeenkomsten tussen banken in België en Oeganda. De fraude cel van de bank verzonden een “MT192 Cancellation Request” aan de Keniaanse bank en kreeg als antwoord dat ze de branche in Kampala zouden contacteren. Maar aangezien het geld al opgenomen was, komt er allicht geen terugstorting. Het Anti Risk Cyber Team van de Belgische bank plaatste de rekening op een blacklist.

Ten slotte wilde ik Interpol inschakelen, maar dat moet via de lokale politie. Op 26 juni deed ik een aangifte in het politiekantoor van Sint-Joost-ten-Node en ook daar werd een proces verbaal opgesteld. Ik zou gecontacteerd worden door de afdeling Cybercrime. Dat gebeurde nog niet. Ik vroeg me af of ik iets anders kon ondernemen in België en vond op het Internet:

- Je bent zelf het **slachtoffer** geworden van internetfraude of een ander misdrijf op het internet: het aanspreekpunt is de **lokale politiedienst**. Die kan voor het verder onderzoek eventueel een beroep doen op steun van de RCCU (Regionale Computer Crime Unit) of FCCU (Federale Computer Crime Unit). (<http://www.lokalopolitie.be/5394/bibliotheek/38-preventie/201-computercriminaliteit.html>)

Ook vanuit Oeganda is er geen verder nieuws.

Ik hoop nog altijd hier een positieve ontknoping te kunnen bijschrijven. Voorlopig is er de opmerking van Maarten, penningmeester van School Aid: als je dit ziet in het perspectief van wat School Aid sinds 2001 deed, is het een kleine fout. Een andere troost is het weinige dat School Aid aan administratieve kosten betaalt in vergelijking met wat naar de kinderen gaat. Maar toch.

Maria-Pia Waelkens
Voorzitter School Aid vzw